

GROEPSWERK: WERKEN MET HETEROGENE GROEPEN

● ● ● Wat?

In de meeste klassen zullen de verschillen tussen de leerlingen relatief groot zijn. Leerlingen verschillen in beheersingsniveau, interesses, voorkennis, specifieke talenten, intelligentie, levensbeschouwing, status, geslacht ... Wil je alle leerlingen in je klas dezelfde kansen te bieden, maak dan een troef van hun diversiteit door bij groepswork te kiezen voor een heterogene groepssamenstelling. Welk criterium je voor die samenstelling je kiest, hangt af van je doelen.

● ● ● Waarom?

Groepen heterofoon samenstellen kan om drie redenen interessant zijn. De eerste reden betreft de verwerking van leerinhouden. Zo kan een leerling met een lager beheersingsniveau, iets minder aanleg of interesse voor het vak, of met minder voorkennis, gebaat zijn met samenwerking met of ondersteuning door leerlingen die op deze vlakken beter scoren.

Deze aanpak heeft nog een aantal bijkomende voordelen. Uitleg door een medeleerling wordt vaak sneller aanvaard en begrepen dan de uitleg door de leerkracht, want leerlingen spreken dezelfde 'taal'. De zwakkere leerling durft doorgaans ook makkelijker bijvragen te stellen aan een medeleerling dan aan de, per definitie minder beschikbare, leerkracht. De sterkere wordt op die manier uitgedaagd om nog beter te argumenteren en de dingen nog duidelijker uit te leggen. Dus ook hij wint op die manier.

Een tweede argument vinden we bij de taakuitvoering zelf. Misschien kijken meisjes en jongens soms op een andere manier tegen een probleem aan. Of is de vader van Marie schrijver en komt dat aardig van pas in een groepstaak over houtsoorten. Of is de groep zo samengesteld dat de creativiteit van de ene leerling gecombineerd met de discipline en nauwgezetheid van de andere leerling tot de gewenste cocktail leidt. Met andere woorden: leerlingen kunnen elkaar aanvullen om op die manier tot een beter groepsresultaat te komen.

Een derde argument heeft te maken met de ontwikkeling van sociale vaardigheden. In een homogene groep (voorzoover een groep natuurlijk 100% homogeen kan zijn) zullen leerlingen hun sociale vaardigheden minder moeten aanspreken dan in een heterogene groep. Wanneer een leerkracht er in slaagt om doorheen het schooljaar groepstaken te laten uitvoeren door groepen die regelmatig anders worden samengesteld, zullen leerlingen vaardiger worden in hun omgang met diversiteit. Ze zullen immers automatisch worden blootgesteld aan verschillende visies, verschillende ervaringen, verschillende leerstijlen, verschillende karakters enzovoort.

● ● ● Hoe?

Een groep zal altijd op de een of andere manier heterofoon zijn. Hoe je als leerkracht groepen samenstelt, hangt dan ook af van wat je wilt bereiken. Als je vaststelt dat er in de klas heel stereotiepe denkbeelden leven over de verschillen tussen mannen en vrouwen, kan het een optie zijn om vaak van een gemengde jongens/meisjes samenstelling een punt te maken.

Wellicht het meest populaire heterofooniteitscriterium om groepen samen te stellen, is dat van sterk/zwak. Dit is ook zeer verdedigbaar, vooral vanuit het oogpunt van gelijke kansen. Ga wel zorgvuldig om met deze manier van groepssamenstelling. Leerlingen hebben het snel door wanneer zij in de rol van de zwakke worden geast. Wanneer dit te vaak gebeurt, kan dat nefast zijn voor hun zelfbeeld.

Observeer goed over welke competenties je leerlingen beschikken en breng van elke leerling in kaart wat hij wél goed kan. Je kunt deze informatie gebruiken om op termijn alle leerlingen van de klas eens de rol van sterke op zich te laten nemen.

Zie ook de gokfiches:

- Werken met talig heterogene groepen
(http://www.steunpuntgok.be/downloads/gokfiche_tip_14.pdf)
- Groepswerk: werken met rollen
(http://www.steunpuntgok.be/downloads/gokfiche_tip_03.pdf)

Voorbeelden

- Tijdens een strijkles zoeken een sterk- en een zwaktaalvaardige leerling samen naar de beste manier om T-shirts met en zonder opdruk te strijken. De leerkracht circuleert door de klas en brengt tijdens het stellen van vragen de vaktermen aan. (Zie bronnenboekles Inside out. Een strijkles:
http://www.steunpuntgok.be/downloads/bronnenboek_tso_bso_inside_out_een_strijkles.pdf)
- In een les haartooi proberen heterogene duo's samen technieken uit voor het aanbrengen van rollers om een watergolf te creëren. De leerkracht ondersteunt hen en vertaalt alledaagse taal naar de begrippen van het vak (Zie bronnenboekles Glam it. Een lessenreeks watergolf:
http://www.steunpuntgok.be/downloads/bronnenboek_tso_bso_glam_it.pdf)
- Bij de aanleg van een elektrische installatie brengen de leerlingen in een klassengesprek hun ideeën naar voren over de beste techniek om buizen te plooiën. De leerkracht gebruikt hun suggesties om het gebruik van de plooi veer te introduceren. In heterogene groepjes proberen ze dit gereedschap uit. (Zie bronnenboekles Uit de hoek komen. Een les buizen plooiën:
http://www.steunpuntgok.be/downloads/bronnenboek_tso_bso_uit_de_hoek_komen.pdf)